

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Ghenadie Nicolaev,

judcători – Vladimir Timofti și Nadejda Toma,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Mardari Valeriu în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Lupan Daniel Simion, născut la 12 noiembrie 1993, originar din or. Criuleni și domiciliat în mun. Chișinău, str. Ismail 42/2, ap. 2.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.02.2014 – 30.04.2014;

Instanța de apel: 23.05.2014 – 25.06.2014;

Instanța de recurs: 28.08.2014 – 22.10.2014.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 aprilie 2014, adoptată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, Lupan D. a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond, *in fapt*, a constatat că, Lupan D. la data de 20.10.2013, în perioada de timp de la 22.30 pînă la 22.40, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflîndu-se pe scările blocului locativ din str. Hristo Botev 25, mun. Chișinău, a sustras în mod deschis de la Țîcu M. o geantă de culoare neagră în valoare de 200 lei, în care se aflau bani în sumă de 200 euro, ceia ce constituie 3569 lei, conform ratelor oficiale de schimb valutar ale BNM, 6000 ruble rusești ceia ce constituie 2451 lei, conform ratelor oficiale de schimb valutar ale BNM, un suport de memorie cu capacitatea de 4 GB în valoare de 100 lei, cauzîndu-i astfel părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 6320 lei.

Tot el, la 17.02.2014, aproximativ la ora 20:20, aflîndu-se în curtea blocului locativ din str. Muncești 170, mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, aplicînd violența periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei,

manifestată prin îmbrâncirea persoanei și smulgerea genții, în mod deschis a sustras de la Panco T., geanta de dame în valoarea de 600 lei, în care se afla o placă de păr de modelul „Phillips”, în valoare de 1200 lei, două telefoane mobile unul de modelul „IPHONE 4”, cu cartela SIM 078801055, în valoare de 10000 lei și un telefon de modelul „Nokia C5”, cu cartela SIM 069748074, în valoare de 3500 lei, produse cosmetice, portmoneu în valoare de 400 lei, în care se aflau 200 dolari SUA, care conform cursului valutar al BNM, la data comiterii infracțiunii constituiau 2698 lei, 2 euro, care conform cursului valutar al BNM, la data comiterii infracțiunii constituiau 36,98 lei și bani în sumă de 270 lei, buletinul de identitate, permisul de conducere, cardul bancar BC „Moldindconbank” SA, cartele de reduceri, după care cu bunurile sustrate a părăsit locul comiterii infracțiunii însușindu-le și cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții considerabile în sumă totală de 18704,98 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, jaful adică *sustragerea în mod deschis a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Mardari V. în interesele inculpatului Lupan D., care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Lupan D. să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, menționând că inculpatul Lupan D. a recunoscut integral vina, s-a căit sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, astfel față de dînsul sunt pasibile aplicării prevederile art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2014, a fost respins, ca nefundat, apelul declarat de către avocatul Mardari V. în interesele inculpatului Lupan D., cu menținerea în vigoare a sentinței.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, starea de fapt și de drept reținută de către instanța de fond este în concordanță cu circumstanțele stabilite și probele administrate și expuse în cuprinsul hotărârii atacate.

Cu referire la pedeapsa aplicată, în opinia instanței de apel, corect s-a conchis că în privința inculpatului Lupan D., urmează a fi aplicată sancțiunea penală, sub formă de închisoare, astfel încât aceasta din urmă, fiind justă, echitabilă și proporțională faptelor comise de ultimul.

În același context, instanța de apel a mai specificat că sunt nejustificate argumentele avocatului cu referire la asprimea pedepsei, ținând cont de rigorile art. 61 Cod penal și luînd în considerație faptul că în privința inculpatului nu s-au constatat careva circumstanțe agravante prevăzute de dispoziția art. 77 Cod penal, iar în calitate de circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, au fost reținute recunoașterea vinovăției, căința sinceră, recunoașterea probelor administrate în faza de urmărire penală.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul invocat de avocat, precum că instanța de fond determinînd limitele aplicării pedepsei, urma să îi stabilească

inculpatului pedeapsa de 3 ani și 4 luni închisoare, or, în cazul de față, instanța de fond aplicând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, reducând 1/3 din limita minimă și cea maximă a pedepsei, corect a stabilit limitele de aplicare a pedepsei de la 3 ani și 4 luni până la 4 și 8 luni.

În consecință, s-a statuat că instanța de fond aplicând inculpatului pedeapsa în cuantum de 3 ani și 6 luni închisoare, a individualizat corect pedeapsa stabilită inculpatului Lupan D..

6. Nefiind de acord cu hotărârea pronunțată de instanța de apel, avocatul Mardari V. reprezentând interesele inculpatului, a atacat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Lupan D. să-i fie aplicată o pedeapsa non privativă de libertate.

În vederea susținerii poziției invocate, recurentul specifică că, instanța nu a individualizat corect pedeapsa, după cum se cere în art. 61, 75 Cod penal, ceea ce presupune aplicarea unei pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege.

Prin urmare, apărătorul consideră că, la caz, sunt întrunite toate condițiile pentru ca instanțele să aplice față de Lupan D. pedeapsa cu suspendarea executării acesteia.

Or, în sensul normei prevăzute de art.90 din Codul penal se înțelege, că ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, se va ajunge la concluzia că nu este rațional ca dînsul să execute pedeapsa stabilită, atunci se poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului și se stabilește un termen de probă.

În speță, argumentele instanței de apel la care s-a făcut trimitere, sunt neîntemeiate, deoarece nu s-a luat în considerație circumstanțele reale ale cazului, și anume faptul că Lupan D. acceptînd examinarea cauzei în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a mizat pe faptul că va fi condamnat la o pedeapsă non privativă de libertate, cu atît mai mult că legea prevede și permite aceasta.

Toate aceste circumstanțe au fost ignorate de către instanța de apel care ilegal nu a aplicat prevederile art.90 Cod penal, în privința lui Lupan D..

Reieșind din cele expuse, partea apărării consideră că instanța de apel nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei examinate, adoptînd o soluție ilegală cu privire la individualizarea pedepsei.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de apărătorul inculpatului menționînd că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, deoarece temeiurile invocate nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 Cod procedură penală, iar măsura de pedeapsă stabilită lui Lupan D. este în limitele sancțiunii articolului incriminat.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului ordinar declarat de partea apărării se conchide că recurentul invocă ca temei de drept pct. 6) și 10) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală. Pct. 6) menționat, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă, lecturînd textul recursului ordinar Colegiul penal conchide că recurentul, cu toate că a invocat ca temei de drept eroarea prevăzută de pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nu a adus careva argumente în vederea motivării recursului prin prisma acestei erori.

Colegiul penal amintește că, conform art. 424 alin. (2), 429 alin. (1), 430 alin. (5), 432 Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să fie motivată, să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală și argumentarea ilegalității hotărârii atacate. Instanța de recurs, se pronunță doar în limitele motivelor invocate în recurs. Dar, în pofida prevederilor enunțate, în recursul ordinar declarat de avocatul Mardari V. cu referire la eroarea de drept prevăzută de pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nu este specificat în ce constă problema de drept de ce există în cauză și care este eroarea comisă de instanțele de judecată care se încadrează în pct. 6), și care ar motiva casarea hotărârilor anterioare, cu pronunțarea soluției invocate.

În continuare, revenind la textul recursului se reține că apărătorul critică soluția instanței de apel, de altfel și cea a primei instanțe, deoarece în privința inculpatului nu a fost individualizată corect pedeapsa aplicată în baza art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, pretinsa eroare fiind încadrată în temeiul prevăzut de pct. 10), potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Totodată, avînd în vedere că cauza a fost examinată în ordinea stipulată de art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de recurs constată că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va expune referitor la aceste aspecte, dar se

critică atît sentința cît și decizia instanței de apel numai referitor la chestiunea de individualizare a pedepsei.

Așadar, Colegiul penal consideră că temeiul pentru recurs invocat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia prin rechizitoriu, or în sprijinul statuării respective se relevă următoarele.

Prin urmare, în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvîrșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvîrșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvîrșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvîrșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76 – 77 Cod penal, precum și, efectele acestora prescise în art.78 Cod penal.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, au fost valorificate de instanțele ierarhic inferioare anume în această ordine, fiindu-i stabilit inculpatului termenul de pedeapsă prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, de 3 ani și 6 luni închisoare, adică în limitele sancțiunii normei respective, reieșind din faptul că inculpatul a beneficiat de o reducere cu 1/3 a pedepsei în urma aplicării prevederilor procesuale de la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Astfel, noile limite ale sancțiunii prevăzute de legea penală pentru săvîrșirea infracțiunii în baza art. 187 alin. (2) Cod penal, au fost stabilite de la 3 ani și 4 luni, pînă la 4 ani și 8 luni închisoare, marja de apreciere de la limita minimă spre maximă aparținînd instanței.

După efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilire a duratei și quantumului pedepsei, în cazul aplicării închisorii, continuă operațiunea de individualizare, în aspectul executării pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, urmează a fi

pusă în executare ori sub condiția personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi trasă concluzia că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă, de încercare.

Colegiul menționează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

În practica judiciară, cu privire la suspendarea condiționată a executării pedepsei s-a expus opinia că această măsură constă în esență – în dispoziția luată de instanța de judecată prin însăși hotărârea de condamnare, privitor la suspendarea pe o anumită durată și în anumite condiții, a executării pedepsei aplicate.

Rezultatul principal al aplicării pedepsei constă în aceea că deși pedeapsa este definitiv stabilită, aceasta nu este pusă în executare, survenind instituția suspendării condiționate a acesteia, care ține de condițiile de executare a pedepsei închisorii deja stabilite de către instanța de judecată pe întregul termen de încercare. Astfel, executarea pedepsei devine dependentă de comportamentul condamnatului pe această durată, iar suspendarea executării poate fi revocată în caz de nerespectare a condițiilor.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Pe această linie de considerente, urmează a fi delimitată noțiunea de individualizare a pedepsei de cea de individualizare a executării pedepsei. Or, suspendarea condiționată a executării pedepsei se dovedește a fi o problemă privind executarea pedepsei, dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. În final, se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea acesteia.

Totodată, Colegiul penal remarcă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal, prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația pentru instanțele de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În consecință, se reiterează că, judecarea cauzei penale vizate în recursul ordinar a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu respectarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, iar potrivit pct. (8) al acestui articol, inculpatul, care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să fie înlăptuită pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Instanțele ierarhic inferioare, luând în considerație stipulările legale expuse, i-au stabilit inculpatului pedeapsa închisorii în limite prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, reieșind din limitele minimă și maximă ale sancțiunii art.187 alin.(2) Cod penal,

pentru care a fost condamnat inculpatul, care prevede închisoarea de la 5 la 7 ani, cu sau fără aplicarea amenzii în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale.

În speță, instanța de recurs consideră întemeiate motivele instanțelor ierarhic inferioare, în susținerea poziției cu privire la aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse cu închisoarea pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis. Or, instituția suspendării condiționate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Așadar, modalitatea de executare aleasă și cuantumul pedepsei aplicate inculpatului Lupan D., pentru infracțiunea imputată acestuia, este în acord cu principiul proporționalității avînd în vedere fapta comisă și urmările produse. Mai mult, nu poate fi reținută circumstanța că săvîrșirea infracțiunii de jaf, este un incident în viața lui Lupan D., întrucît acestuia i se incriminează două epizoade de sustragere deschisă a bunurilor altei persoane, săvîrșită în proporții considerabile.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care se face referință, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de fond în limitele legii, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

Avînd în vedere considerentele expuse și raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prevăzute de art.414-419 Cod de procedură penală, iar recursul declarat de avocatul D. Mardari este vădit neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Mardari Valeriu în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2014, în cauza penală privindu-l pe Lupan Daniel Simion, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 05 noiembrie 2014.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Vladimir Timofti

Nadejda Toma